

Nr. 81/268/

Pirmadienis, 1946. IV. 8

IŠ VISO PASAULIO

- Šeštadienį JAV buvo švenčiama kariuomenės diena. Visame krašte vyko didžiulės iškilmės. Prez. Trumanas ta proga pasakė Čikagoje kalbą, kurioje palietė svarbius užsienio politikos klausimus. JAV užsienio politika remiasi taikos ir teisingumo siekimu. Egoistiški interesai atmotami. JAV visomis priemonėmis remianti JTO. Saugumo Taryba yra toji tarptautinė institucija, kuri, prezidento nuomone, suglobėsianti išspręsti visus tarptautinius ginčus. Tol. Rytuose prezidentas pripažįsta, jog D. Britanija ir Rusija turinčios interesų, tačiau šios valstybės negalinčios nepripažinti ten pat ir JAV interesų. Dėl Vidurinių ir Artimųjų Rytų strateginių ir ekonominių punktų valstybės pradėdamos lenktyniauti, tačiau vis dėlto čia jokia prasija negalinti būti vartojama. JAV Europai atsikurti nori ir turi galimybės padėti. Europa negalinti grįžti į siaurą ūkiškai nacinių gyvenimą. Toks ūkiškas apsirubežiavimas vedas į tautų izoliaciją. Visos tautos turinčios prieiti prie jūros ar vandenų. JAV turinčios būti galingos ir stipriai ginkluotos. Greita demobilizacija nesanti galima. Stipri Amerika turinti perimti pasaulio vadovavimą ir savo jėga įgyvendinti JTO idealus.

Londoniškis "Daily Telegraph", komentuodamas Trumano kalbą, pabrėžia, jog JAV jau seniai pamatusi izoliacionistinę politiką. Tai esą ypač aiškiai pabrėžiama ir šioje paskutinėje prez. Trumano kalboje.

- Prancūzijos užs. reik. min. Bidault vakar pareiškė, jog Vokietijos atžvilgiu Prancūzija savo nuomonės nepakeisianti. Toks nusistatymas esąs visų vyriausybės narių. Ruhr'o sritis Vokietijai negalinti priklausyti, ją reikia sutarptautinti ir politiškai ir ekonomiškai. Rheino sritį Prancūzija nenorinti aneksuoti, ji turinti likti sąjungininkų kontrolėj. Deportavimų ir iškeldinimų politika Prancūzijai esanti svetima. Vokiečiai galėsia dirbti savose sodybose ir toliau. Tačiau Saaro sritis, be jokių sąlygų, turinti priklausyti Prancūzijai. Ši sritis turinti tuoj būti išimta iš sąjungininkų kontrolės, perimta Prancūzijos ginkluotųjų pajėgų ir ūkiškai įjungta į Prancūzijos ūkio sistemą. Nors tarp D. Britanijos ir Prancūzijos susidaro kai kuriais klausimais nuomonių skirtumų, tačiau prancūzų-britų sąjunga esanti galima.

- Persijos premjeras Sultaneh painformavo spaudos atstovus apie sudarytą rusų-persų sutartį. Sudaroma 50 metų rusų-persų naftos bendrovė. Per pirmuosius 25 metus Rusijai atiteksią 51% naftos akcijų, o Persijai - 49%, per antrus 25 metus abiems kraštams atiteksią akcijų po lygiai. Visas naftos eksploatavimo išvadas apmokėsianti Rusija. Azerbeidžano provincijos nafta būsianti eksploatuojama rusų. Azerbeidžano ir kurdų autonomijos reikalais Persijos vyriausybė turėsianti susitarti su paminėtų provincijų vadovaujančiais asmenimis. Parlamento rinkimai įvyksią tada, kai bus galutinai evakuota rusų kariuomenė. Sutartis būsianti ratifikuota naujai išrinktame parlamente.

JAV, atrodo, oficialiai rusų-persų sutartimi patenkinta, tačiau smarkia metodus, kuriais ši sutartis sudaryta. Esą darytas spaudi-

mas, gi rusų delegacijos nedalyvavimas posėdžiuose, sprendžiant Persijos klausimą, taip pat nemaloniai nuskambėjęs JAV visuomenėje.

Premjeras Sultaneh pasiuntė Stalinui laišką, kuriame dėkoja už Persijos reikalų supratimą.

Cromyko vakar pasiuntė Saugumo Tarybai laišką, kuriame rašo, jog Persijos klausimo atidėjimas tolimesniam laikui esąs priešingas chartai. Kariuomenė iš Persijos evakuojama ir Persijos klausimą reikia laikyti užbaigtu ir išimti iš PST dienotvarkės.

- JTO gen.štabų šefų atstovai nutarė sukurti štabų sekretariata. Čia yra atstovaujama penkios didžiosios valstybės. JTO turėsianti savo žinioj 2 mil.armiją, kurios pusę sudarysią penkių didžiųjų valstybių kariuomenės daliniai, o kitą pusę - kitų JTO narių kariuomenė.

- Rytoj vėl susirenka New Yorke P.S.Taryba posėdžio. Būsią svarstoma ar Lenkijos atstovo Ispanijos klausimas įneštinas į darbotvarkę, ar ne. Ispanijos klausimo iškėlimas P.S.Taryboje jau dabar delegacijų yra gyvai komentuojamas. Kaip pareiškia Londono radijas, šiuo klausimu kilsią priešingų nusistatymų.

- Šiandien Šveicarijoje įvyksta paskutinis likvidacinis Tautų Sąjungos suvažiavimas, kuriame dalyvaus 41 valstybė. Sąjungos turta suvažiavimas perduos-JTO.

- Graikijos užs.reik.min.Saldaris pareiškė, kad nedidelis britų karių skaičius ir toliau pasiliksias Graikijoje ir padėsias kraštui atsistatyti ūkiškai.

- Pasirašyta vengrų-rusų-čekoslovakų karo nuostolių sutartis. Vengrai rusams per 6 metus turėsia sumokėti 50 mil.svarų sterlingų karo mokesčių, o čekoslovakams - 7,5 mil.svarų sterlingų.

VIETOS ŽINIOS

- Savaitės politinę apžvalgą vakar padarė C.Surdokas. Pranešimą idomiai papildė plk.Tautvilas.

- Šiandien vyksta gyventojų iškeldinimas iš centr.bendrabučio. Dalis jų perkeliama į gimnazijos bendrabutį Fürstenstr., kiti į Vytauto bendrabutį, tretį persikelia gyventi į miestą. Tenka pastebėti, kad persikėlimą stebi ir kontroliuoja ne tik Urros, bet ir vokiečių atstovai, jų tarpe ir patalpų sargas.

- Velionės Elenos Racevičienės laidotuvės įvyks šiandien 15,30 val. iš miesto kapų koplyčios. Kolonijos gyventojai kviečiami laidotuvėse gausiai dalyvauti.

Mirus Elenai R a c e v i č i e n e i, velionės vyrui Broniui Racevičiui ir broliui Henrikui Suchauskui gilia užuojautą reiškia ansamblio vadovas ir dalyviai, Tydmanų šeima ir GSK ir "Šarūno" sporto klubai.

- Urrai reikalingi 3 tarnautojai-jos raštinės darbui. Pageidautina bent šiek tiek mokėti anglų kalbą. Kreiptis šiandien pas Vytauto stovyklos komendantą.

- Šiandienį Vytauto bendr.ambulatorijoje, 15-17 val., bus tikrinama centr.bendrabutį ir mieste gyvenančių vyrų sveikata. Visi vyrai 18-55 metų privalo vykti pasitikrinti sveikata.

- Mums rašo vienas skaitytojas: "Lenkai prie savo stovyklos baigia purinti daržą, jau ir svogūnėlių laiškų prisiaugino, o prieš Vytauto bendrabučio blokus didoki žemės sklypai nejudinami, šiukšlini ir aki gadiną. Ar negalėtume mes jų kolektyviai, visi be skirtumo, agronomams juos sklypais išskirsčius, idirbti ir prisiauginti savo virtuvei daržovių?.." Iš tikrųjų, mums atrodo, to skaitytojo mintis nieko neįtikinant yra svarstytina.